

ת"פ 28340/08/11 - מדינת ישראל נגד שבתאי לוי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 28340-08-11 מדינת ישראל נ' לוי
תיק חיצוני: 4506/10

בפני	כבוד השופט איתן קורנהאוזר
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
שנאשם	שבתאי לוי

פסק דין

רקע

1. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירות הבאות: מעשה פזיזות ורשלנות, לפי סעיף 338(א)(5) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), וכן היזק במזיד, לפי סעיף 452 לחוק.

בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, עבד הנאשם בעת הרלבנטית כמאבטח באתר פסולת (להלן: "האתר"). בשעות פעילות האתר, הגיעו אליו משאיות רבות במטרה לפרוק פסולת, וכן נמצאו בו עשרות אנשים המתפעלים אותו וכן אנשים שהגיעו לשם איסוף פסולת שימושית.

ביום 3.6.10 בשעה 7:00, שהה הנאשם באתר, במסגרת עבודתו כמאבטח, כשהוא נושא לגופו את אקדחו האישי. באותו מועד, נמצאו במקום משאיות לפריקת פסולת, וכן עשרות אנשים שחלקם הגיעו על מנת לאסוף פסולת שימושית. באותה עת שהה באתר מוחמד אבו חאמד (להלן: "מוחמד"), עם רכבו, במטרה לאסוף פסולת. במהלך ויכוח בין הנאשם למוחמד לגבי נוכחותו באתר, דחף הנאשם את מוחמד. מוחמד הניף קרש ממוסמר, בתגובה שלף הנאשם את אקדחו וירה שתי יריות לכיוון הרכב שניצב מאחורי מוחמד. כתוצאה מהירי, נפגע האני ג'האלין אשר עמד מאחורי רכב שחנה בסמוך לרכבו של מוחמד, ונזקק לטיפול רפואי. בנוסף, ניזוקו שני הרכבים.

יצוין כי בשלב הטיעונים לעונש, העלה בא כוח הנאשם טענה של הגנה עצמית, אשר נדחתה על ידי בית המשפט.

2. טרם נשמעו הטיעונים לעונש התקבל תסקיר בעניינו של הנאשם. הנאשם בן 45, נשוי בשנית ואב לשני ילדים מאומצים, עובד כעצמאי בתחום התקנת מערכות מיגון והתראה, מתח נמוך ומחסומי חניה. במסגרת עבודתו, מתקין הנאשם מערכות ונותן שירותים לעיריות, לכנסת ישראל, מעונות האוניברסיטה ועוד, לשביעות רצונם של לקוחותיו, כפי שעולה ממספר מכתבים שהוגשו לשרות המבחן. הנאשם

ורעייתו הנוכחית, התקשו בהבאת ילדים לעולם, עברו טיפולי פרייון ללא הצלחה, ועל כן החליטו לאמץ את ילדיהם. הנאשם ביטא חשש כי הרשעה בדין עלולה לפגוע במצבו המשפחתי.

בהתייחסו לעבירות בתיק זה, קיבל הנאשם אחריות לביצוען, הסביר כי ירה תחילה באוויר ולאחר שראה שמוחמד לא נרתע - ירה לעבר הרכב. שרות המבחן התרשם כי הנאשם התקשה לשלוט בכעסו באותה סיטואציה, וכן מתקשה להבין לעומק את השלכות מעשיו, אך מגלה הבנה שהיה עליו לנגדן פחות אלימה ואימפולסיבית, וכן ההליך המשפטי חידד עבורו גבולות ומהווה הרתעה. בנוסף, לא התרשם שרות המבחן מקווים עברייניים מגובשים. לאחר ששקל את האמור לעיל, בהתחשב בכך שלא נפתחו כנגד הנאשם תיקים פלייט נוספים מאז האירוע, וכיוון שהרשעה עלולה לפגוע בפרנסתו, המליץ שירות המבחן לשקול את ביטול הרשעת הנאשם בדין, תוך הטלת צו של"צ בהיקף של 140 שעות, וככל שההרשעה תיוותר על כנה - הטלת קנס כספי.

טיעוני הצדדים

3. המאשימה התייחסה לסוגיית הרשעתו של הנאשם, וטענה כי מדובר בעבירה חמורה של שימוש פזיז בכלי נשק, אשר הוביל לפגיעה ברכוש ובגוף. בנוסף, המאשימה היפנתה לכך ששירות המבחן לא היה חד משמעי לעניין ביטול ההרשעה. גם לעניין הנזק הצפוי לנאשם, נטען כי לא הוכח שיגרם לו נזק קונקרטי. מעשי הנאשם הביאו לפגיעה בשלמות גופו של צד שלישי, כמו גם פגיעה ברכוש, כאשר פוטנציאל הנזק שעלול היה להיגרם הינו גבוה ומשמעותי. בנסיבות המקרה, סבורה המאשימה כי יש לקבוע מתחם ענישה הנע בין 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר, כאשר נוכח השיקולים החיוביים בעניינו של הנאשם, עתרה להשית עליו את העונש בתחתית המתחם.

4. הסנגור טען כי יש לבטל את הרשעת הנאשם, לאחר שבית המשפט הבהיר כי מעשיו של הנאשם אינם חוסים תחת סייג ההגנה העצמית. הסנגור הגיש את צו האימוץ, וכן מכתבי הערכה מצד גורמים שהנאשם סיפק להם מערכות ושירות. בענייננו, טען כי מתקיימים התנאים להחלת חריג אי ההרשעה, הן לגבי אופי העבירה וחומרתה, והן לגבי מידת הפגיעה הבלתי מידתית שתגרם לנאשם, בשל מתן שירות למשרדי ממשלה, עיריות וגופים ציבוריים, תוך התמודדות במכרזים המחייבים אישור על העדר הרשעות (הסנגור צרף פסיקה לתמוך בטיעוניו). עוד הוסיף כי מדובר במעשה פזיז, רשלני, בנסיבות המצויות בקרבה לסייג ההגנה העצמית. בנוסף, לא ברורה מידת החבלה שנגרמה לצד השלישי.

הסנגור הדגיש את הנסיבות האישיות והסבל שחווה הנאשם בגין מקרה זה, למעלה מחמש שנים, כאשר כל גורלו המקצועי והמשפחתי מוטל על הכף, שכן הרשעה עלולה לפגוע גם באימוץ עתידי.

הנאשם פרץ בבכי במהלך הדיון, ושיתף בקשיים שעבר במסגרת הנסיונות להרות, כולל קשיים כלכליים וחובות שנצברו. עוד הוסיף, כי בני הזוג מעוניינים לאמץ עוד 2 ילדים, והביע חשש כי הרשעה תפגע בכך ואף ביכולתו לקבל עבודות ולהשתכר כראוי. לטענתו, הרשעה שוללת אפשרות של אימוץ לפי חוקי המדינה.

אי הרשעה

5. סדר הדין בפלילים מחייב, כי מי שנמצא כי ביצע עבירה - יורשע בדינו. רק במקרים מיוחדים ויוצאי דופן, "חריג שבחריגים", בהם נוצר פער בלתי נסבל בין הפגיעה בנאשם לבין תועלת ההרשעה לאינטרס הציבורי, יאות בית המשפט לסטות מכלל ההרשעה, וזאת בהתקיימם של שני תנאים מצטברים:

"ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם ושנית, סוג העבירה

**מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי
בשיקולי הענישה האחרים"....**

(ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3) 337 (1997)).

אשר לנזק שיגרם לנאשם, נקבע כי "אין מקום להסתפק ב'תרחישתיאורטי', ויש להצביע על קיומו של נזק
'מוחשי וקונקרטי' אשר צפוי לנאשם כתוצאה מהרשעה" (רע"פ 54/15 פלוני נ' מדינת ישראל,
27.01.15), פסקה 12 וכן רע"פ 9118/12 אלכסנדר פריגין נ' מדינת ישראל (1.1.2013)).

6. בהתאם לאמור לעיל, אבחן כל אחד משני התנאים הנדרשים:

בחינת סוג העבירות בהן הורשע הנאשם, מלמד כי מדובר בעבירות מסוג עוון. אין די לבחון את הוראת החיקוק
בלבד, אלא יש לדקדק בנסיבות ביצוע העבירה, בעת קביעת חומרתה ומידת הפגיעה בשיקולי הענישה השונים.
בנסיבות המקרה הנדון, ויכוח בין הנאשם, אשר שימש מאבטח באתר לאיסוף פסולת, לבין המתלונן, שהגיע על
מנת לאסוף פסולת, הביא לדחיפת המתלונן על ידי הנאשם. בתגובה הניף המתלונן קרש ממוסמר לעבר
הנאשם, אשר ביצע ירי לעבר רכב עימו הגיע המתלונן למקום. כתוצאה מכך נגרמה חבלה, שלא הובררה דיה,
לצד שלישי לא מעורב אשר היה מאחורי רכב סמוך, וכן נגרם נזק לשני רכבים. עבירת ההיזק, במקרה זה,
מהווה חלק בלתי נפרד מהשימוש הרשלני בנשק, ונטמעת בתוכה בעת בחינת החומרה. עבירת השימוש הרשלני
והפיזי בכלי יריה, הינה עבירה חמורה יותר, אשר פוטנציאל הנזק שעלול להיגרם ממנה הוא חמור עד קטלני.
יחד עם זאת, בחינת נסיבות ביצוע העבירה, כמפורט לעיל, למול הפסיקה שהוצגה על ידי המאשימה, מציבות
את הנסיבות המיוחדות של מקרה זה ברף נמוך של ביצוע העבירה. בית המשפט דחה את טענת ההגנה
העצמית, כטענה שיש בה להביא לזיכויו של הנאשם, ואולם אין להתעלם מאותן נסיבות המציבות עבירה זו
בסמיכות לגבול ההגנה העצמית. הנאשם אכן דחף ראשון את המתלונן, אולם בשלב זה המתלונן לא הסתפק
באחיזה בקרש, אלא אחז בקרש ובו מסמרים, ואף הניפו באוויר. ניתן להעריך את תחושותיו הסובייקטיביות של
הנאשם, אשר אין בהן די על מנת לענות על סייג ההגנה העצמית, אולם יש בנסיבות אלה כדי להעמיד את
המקרה ברף נמוך, המאפשר לבטל את ההרשעה.

7. עיון בפסיקה, מעלה כי בתי המשפט סיימו הליכים פליליים ללא הרשעה, במקרים מיוחדים, הן
בעבירה של מעשה פיזיות ורשלנות בכלי יריה, או במעשי רשלנות אחרים, והן בעבירות חמורות
מאלה, זאת בנסיבות מיוחדות, תוך העדפת האינטרס השיקומי של הנאשם על פני האינטרס הציבורי:

א. עפ"ג 25795-01-15 (מחוזי חיפה) **אדוארד מרקוס** נ' **מדינת ישראל** (26.2.2015), דן
בנאשם, אשר הורשע בעבירת רשלנות, זהה לזו בה הורשע הנאשם שלפני. מדובר בנאשם אשר
הגיע לציד חזירים ברשיון, בלא שדיווח על כך לרכז הבטחון השוטף, כמתחייב מתנאי הרשיון,
וירה באדם, תוך שגרם לו בכך לפגיעה קשה, אשפוז לתקופה ארוכה, מספר ניתוחים, ואף
לפגיעה מנטלית. בית המשפט המחוזי התחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, והורה על ביטול
הרשעתו. יש להדגיש בענין זה, את החשיבות שהקנה בית המשפט המחוזי לנסיבות ביצוע
העבירה (עמ' 14 לפסק הדין).

ב. רע"פ 2777/11 **פלונית** נ' **מדינת ישראל**, (16.10.2012), דן בעניינה של נאשמת, אשר
הורשעה בעבירת רשלנות של אי נקיטת זהירות בבעל חיים. מדובר בוטרינרית, אשר כלבה שהה

משוחרר מחוץ למרפאה, ונשך תינוקת בת שנתיים, תוך שגרם לה פצעים במספר אזורים בפניה ובצוקת, כתוצאה מכך נזקקה לניתוח תחת הרדמה מלאה. בית המשפט העליון קבע כי הרשעתה תבוטל, תוך דגש על מצבה הבריאותי הקשה.

ג. ע"פ 9090/00 **שניידרמן נ' מדינת ישראל**, (22.2.2001), דן בעניינו של נאשם שהורשע בעבירות קשירות קשר לביצוע פשע והחזקת נשק. בית המשפט העליון קבע כי יש לבטל את ההרשעה, על מנת לאפשר לנאשם לשקם את חייו בלא שהרשעה תעמוד לו לרועץ.

ד. רע"פ 658/01 **כהן וימין נ' מדינת ישראל**, (11.10.2001), דן בנאשמים שהורשעו בעבירות קשירות קשר לביצוע פשע, קבלת דבר במרמה, מסירת ידיעה כוזבת וניסיון קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. בית המשפט העליון הורה על ביטול הרשעה תוך ציון ש"לא יאה זה ראוי כי מעשה חד פעמי זה שעשו ירדוף אותם שנים רבות..."

ה. ע"פ 4669/09 **נרית אבירם נ' מדינת ישראל**, (19.9.2011), דן במקרה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, בשל ידוי אבנים לעבר רכבים נוסעים. בית המשפט העליון החליט לבטל את הרשעת הנאשמת, בין היתר בשל נסיבותיה האישיות הקשות, והרושם כי הנאשמת עברה תהליך של תיקון.

נוכח האמור לעיל, אני קובע כי סוג העבירה ואופיה, בנסיבותיה, מאפשר לסיים את ההליך ללא הרשעת הנאשם.

8. אשר למידת הפגיעה בנאשם, נטענו שתי טענות שיש לבחון: ראשית, פגיעה במשלח ידו של הנאשם. הנאשם הציג אישורים לפיהם הוא עובד מזה שנים, עם גופי ציבוריים שונים, כגון עיריות, מערכות חינוך ואף כנסת ישראל, בהתקנת מערכות הגנה, צילום, מיגון ועוד. טענתו כי הרשעה תפגע ביכולתו להשתתף במכרזים של גופים ציבוריים, וכן תפגע ביכולתו לעבוד עם גופים אלה (דוגמת הצורך באישורי כניסה לכנסת, לצרכי עבודתו) - מבוססת דיה. (ראו עוד לענין זה, ע"א 8189/11 **רפאל דיין נ' מפעל הפיס** (21.2.2013), בו הכיר בית המשפט העליון בכך שבעל מכרז רשאי, ואף חייב, לבחון שיקולים הנוגעים למהימנות ולנקיון כפיהם של מתמודדים במכרז, ובכלל זה לדרוש מסירת פרטים אודות עבר פלילי, בתנאי שהדרישה רלבנטית למכרז. בפסק דין זה אף הותר שימוש במידע זה כתנאי מסנן).

הרשעה עלולה לפגוע ביכולת הנאשם להשתתף במכרזים, ביכולתו לעבוד למול גופים ציבוריים, וכן במוניטין שרכש בעמל רב לאורך שנים.

פגיעה נוספת שפורטה בטיעוני ההגנה, היא פגיעה במשפחת הנאשם, שכן הנאשם ואשתו הם הורים מאמצים לשני ילדים, ומעוניינים לאמץ ילדים נוספים. הרשעה פלילית מהווה מדד שלילי לבחינת כשירות המבקש לאמץ, וכן עלולה לפגוע בכושר השתכרות המבקש, המהווה את אחד המדדים לכשירות לאימוץ.

ייחודו של מקרה זה, בכך שאין מדובר אך בפגיעה מקצועית ובכושר השתכרות הנאשם, אלא אף בפגיעה נוספת בנאשם. רצונם של הנאשם ואשתו להרחיב את משפחתם הצעירה, ולאמץ ילדים נוספים, עלול להיתקל במחסום בלתי עביר באם יורשע בדין:

סעיף 28 לחוק אימוץ ילדים, התמ"א-1981, קובע כי עמותות הקשורות בהליך האימוץ נדרשות לבדוק מידע לעניין הרישום הפלילי של המבקש:

"(א) העמותה המוכרת תבדוק את כל אלה:

...

(4) מידע שקיבלה מהמרשם הפלילי."

לפגיעה אפשרית זו, יש להוסיף את השפעת הפגיעה הכלכלית בנאשם, על בחינת מצבו הסוציאקונומי, כאחד הפרמטרים לאישור בקשת אימוץ.

יש עוד להוסיף, כי מדובר בנאשם בן 45, נשוי ואב לשני ילדים רכים, הסמוכים על שולחנו, אשר לא נרשמו לחובתו הרשעות קודמות או תיקי חקירה מאוחרים למקרה הנדון. הנאשם הודה במיוחס לו, קיבל אחריות, הבין כי פעל באימפולסיביות, ועצם ההליך המשפטי חידד עבורו את גבולות המותר והאסור.

9. לנוכח כל האמור לעיל, אני קובע כי המקרה הנוכחי הוא אחד המקרים החריגים בהם חלים התנאים המאפשרים את סיום ההליך ללא הרשעה, ובהם הנזק שיגרם לנאשם מעצם הרשעתו, גבוה מהתועלת שתצמח ממיצוי הדין עימו.

לפיכך, אני מורה על ביטול ההרשעה, ומטיל על הנאשם ביצוע של 140 שעות של"צ, זאת בהתאם לתכנית שערך שרות המבחן. הנאשם יחל בביצוע השל"צ ביום 4.10.15.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ד' אב תשע"ה, 20 יולי 2015, במעמד הצדדים.